

På toppen av vårt kulturelle grunnfjell

Taler

Harald 5

Dato

23 januar 2013

Sted

Oslo rådhus

Omstendigheter

Tale ved åpningen av jubileumsåret «Munch 150»

1 Statsråd

Fylkesmenn

Ordfører

Kjære alle sammen!

5

Edvard Munch sier et sted:

Ja, dette kan nok bli godt med tiden.

Det mangler bare noen små feil, for å bli riktig godt.

10 I år feirer vi at det er 150 år siden Edvard Munch med litt komplikasjoner kom til verden. Han ble født på Løten 12. desember 1863, og siden han virket svakelig, ble det stelt i stand hjemmedåp på gården Engelaug østre. Heldigvis overlevde han, vokste opp i Kristiania og ble Norges største billedkunstner.

15 Fra en tung start utviklet han seg og skapte et verdensnavn. For Munch er vår, men han tilhører likevel alle. Han har en tydelig, internasjonal posisjon, og han var en pioner innen moderne billedkunst. Munchs bilder trekker fortsatt millioner av besøkende i Paris, New York og Tokyo.

20 Og så er Munch en av våre store nasjonsbyggere. Sammen med litteraturens Ibsen og musikkens Grieg befinner Munchs bilder seg helt på toppen av vårt kulturelle grunnfjell. Navnet og kunsten hans er med på å definere Norge som kulturnasjon. Han gjør oss stolte av å være norske, og han inngår i vår kulturelle identitet.

25

Jeg får vel innrømme at det i Kongefamilien finnes større eksperter på bildende kunst enn det jeg er. Men Munch har også fascinert meg, slik han har gjort med

30 det norske folk, og en hel verden. Kanskje han taler til mange fordi vi
gjenkjenner noe av oss selv i de avbildningene av menneskelige følelser han viser.
Angst og kjærlighet, melankoli og sjalusi er følelser de fleste av oss har opplevd i
større eller mindre grad. Vi kan kjenne oss igjen i et skrik, i den stille fortvilelsen
ved sengeleiet til et sykt barn, eller føle oss som en del av livets dans. Munch
35 brukte sine egne livserfaringer, men han klarte å gi dem et billedlig uttrykk som
treffer også vårt følelsesregister. Med farger beskriver han våre lyse og mørke
sider.

Munch var kunstnerisk aktiv i mer enn 60 år, fra han debuterte tidlig i 1880-
årene og helt til sin død i 1944. Hans produksjon av maleri, grafikk, tegning,
40 fotografi og egne skrifter var omfattende. Både i sin samtid og senere har
Munchs bilder vakt sinne, undring og begeistring. Også i dag engasjeres vi når vi
snakker om ham. Munchs bilder har vært en inspirasjonskilde for flere
generasjoner kunstnere. Men først og fremst har han betydd noe for alle oss som
har fått vokse opp med kunsten - i museene, i bøkene, i våre omgivelser.

45 Vi kan være stolte av Edvard Munch, og vi har mye å se frem til i jubileumsåret!
Et høydepunkt blir selve hovedutstillingen «Munch 150». Dette blir den mest
omfattende mønstringen av hans kunst noensinne, og vises på både
Nasjonalgalleriet og Munchmuseet. Sammen med alle de store og små
50 kulturarrangementene som vil finne sted rundt om i landet, får vi en unik sjanse
til å bli enda bedre kjent med Norges største billedkunstner.

Så jeg satser på at vi etter dette året kan si, med en liten omskriving av
hovedpersonen:
55 Det ble riktig godt.

Og med dette erklærer jeg jubileet Munch 150 for åpnet!

60 **Kilde**
www.regjeringen.no

Emner
Historie, Kultur, Kunst, Munch, Norsk historie, Åpningstale

65 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/pa-toppen-av-vart-kulturelle-grunnfjell>